

Opiskeluhoitosuunnitelma

2022–2025

Hyväksytty Hämeen ammatti-instituutin johtoryhmässä 15.11.2022 (päivitetty 03/2024)

Sisällys

1. Opiskeluhoitosuunnitelman tarkoitus	5
2. Opiskeluhoollon kokonaistarpeen arviointi ja käytettävissä olevat opiskeluhoitopalvelut...	7
2.1 Arvio opiskeluhoollon kokonaistarpeesta	7
2.2 Arvio käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista.....	7
3. Opiskeluhoollon kokonaisuus	10
4. Oppilaitosyhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhoollon edistämiseksi	13
4.1 HAMIn henkilöstön perehdytys ja osaamisen varmistaminen yhteisöllisessä työssä	13
4.2 Opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa osallisuuden vahvistaminen.....	14
4.3 Moniammatillinen yhteistyö oppimisympäristöjen terveellisyyden, turvallisuuden sekä oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin tarkastamiskäytäntöjä varten.....	14
4.4 Yhteistyötavat nuorisotoimen, lastensuojelun, poliisin sekä muiden tarvittavien tahojen kanssa oppilaitosyhteisön tukemiseksi ja konsultaation järjestämiseksi sekä opiskeluhoollon kehittämiseksi	14
4.5 Oppilaitoskohtaisen opiskeluhoitoryhmän toimintatavat ja käytänteet.....	15
4.6 Työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen opiskelijan arjessa	15
4.7 Tutkintokohtaiset terveydentilavaatimukset ja muut opintoihin liittyvät edellytykset .	16
4.8 Koulutukseen osallistumisen seuranta, poissaolojen ehkäiseminen ja niihin liittyvät toimenpiteet	16
4.9 Koulutuksen keskeytymistä ehkäisevät toimenpiteet.....	16
4.10 Esteettömän oppimisympäristön turvaaminen ja tapaturmien ehkäiseminen	17
4.11 Opiskeluun liittyvien matkojen, kuljetusten ja odotusaikojen turvallisuutta koskevat ohjeet	17
5. Toimenpiteet tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi (Yksilökohtainen opiskeluhoolto)	18

5.1	Yksilökohtaisen monialaisen asiantuntijaryhmän asettaminen sekä sen toimintatavat ja käytänteet	18
5.2	Menettelytavat yksittäistä opiskelijaa koskevan asian käsittelyssä yksilökohtaisessa monialaisessa asiantuntijaryhmässä.....	18
5.3	Opiskeluhoitokertomusten laatiminen ja säilytys.....	18
5.4	Yhteistyö opiskelijahuollon palveluiden kanssa henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman (HOKS) laadinnassa	19
5.5	Terveystarkastusten ja muun opiskeluterveydenhuollon toteuttamisessa tarvittava yhteistyö.....	20
5.6	Opiskelijoiden terveydentilan tai toimintakyvyn muutoksista johtuvien ja muiden ongelmien varhaista tunnistamista edistävät toimenpiteet	20
5.6	Opiskelijan sairauden vaatiman hoidon, erityisruokavalion tai lääkityksen järjestäminen oppilaitoksen työpäivän aikana	20
5.7	Opiskeluterveydenhuollon sairaanhoitopalveluiden järjestämistapa ja ohjaus niihin hakeutumiseksi	21
5.8	Tarvittava yhteistyö oppilaitoksen ulkopuolisten palvelujen ja yhteistyökumppaneiden kanssa (kuten erikoissairaanhoito, sosiaalitoimi, poliisi, nuorisotoimi).....	21
5.9	Yhteistyö perusopetuksen, tutkintokoulutuksen, ammatilliseen koulutukseen valmentavien koulutusten, työpajatoiminnan, sekä sairaalaopetuksen yhteydessä sekä jatko-opintojen suunnittelussa	21
5.10	Opiskeluhoollon tuki ja ohjaus kurinpitorangaistusten tai opiskeluoikeuden peruuttamisen yhteydessä	22
6	Yhteistyö opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa, HAMIn henkilöstön ja muiden opiskelijoiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa.....	23
6.1	Opiskeluhoollon yhteistyön johtaminen sekä eri tahojen välinen vuorovaikutus ja yhteistyö osana oppilaitoksen toimintakulttuurin kehittämistä	23
6.2	Opiskelijan ja huoltajan osallisuus ja yhteistyö opiskeluhoollon suunnittelussa, kehittämisessä ja arvioinnissa.....	23

6.2	Opiskelijalle ja hänen huoltajalleen annettava tieto yksittäisen opiskelijan asioiden käsittelyyn liittyvistä lain edellyttämistä menettelytavoista ja tietojen käsittelystä	24
6.3	Alaikäisen opiskelijan itsenäinen asema opiskeluhuollon asiakkaana	24
6.4	Yhteistyö ja suostumuksen hakeminen opiskelijalta ja tarvittaessa tämän huoltajalta yksilökohtaisessa opiskeluhuollossa	24
6.5	Käytännöt opiskelijan toiveiden huomioon ottamisessa koskien huoltajien kanssa tehtävää yhteistyötä	25
6.6	Käytännöt opiskelijan itsenäisen aseman ja kehitystason arvioimiseksi opiskeluhuollon henkilöstöön kuuluvan sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilön toimesta.....	25
7	Suunnitelman seuranta ja arviointi.....	26
8	Lisätietoja	27

1. Opiskeluhoitosuunnitelman tarkoitus

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 2§:n mukaan ammatillisen koulutuksen tavoitteena on tukea opiskelijoiden kehitystä hyväksi, tasapainoisiksi ja sivistyneiksi ihmisiksi ja yhteiskunnan jäseniksi sekä antaa opiskelijoille jatko-opintovalmiuksien, ammatillisen kehittymisen, harrastusten sekä persoonallisuuden monipuolisen kehittämisen kannalta tarpeellisia tietoja ja taitoja. Koulutusta alle 18-vuotiaalle opiskelijalle suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu.

Opiskelijoiden hyvinvoinnista huolehditaan yhdessä koko oppilaitosyhteisön, huoltajien ja monialaisen yhteistyöverkoston avulla. Opiskeluhoitoon sisältyvät koulutuksen järjestäjän päättämät opiskeluhoito ja opiskeluhoollon palvelut, joita ovat opiskeluterveydenhuolto sekä kuraattori- ja psykologipalvelut. Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoollon toimenpiteillä tuetaan yhteisöllistä ja yksilöllistä hyvinvointia sekä terveellisen ja turvallisen oppimisympäristön syntymistä, edistetään mielenterveyttä ja ehkäistään syrjäytymistä sekä edistetään oppilaitosyhteisön hyvinvointia.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013), laki ammatillisesta koulutuksesta (531/2017) ja Opetushallituksen määräykset opiskeluhoollon keskeisistä periaatteista ja tavoitteista sekä opiskeluhoitosuunnitelman laatimisesta (OPH-4609-2022) määrittävät opiskeluhoitosuunnitelman sisältöjä sekä opiskeluhoollon toimintaa. **Opiskeluhoollon tavoitteita ovat opiskelijan oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistäminen ja ylläpitäminen oppilaitosyhteisössä.** Opiskeluhoollon tavoitteena on myös tunnistaa ja ehkäistä oppimisen esteitä, oppimisvaikeuksia ja opiskeluun liittyviä muita ongelmia. Opiskeluhoollon toimenpiteillä pyritään varmistamaan opiskelijoiden oppimisen ja opintojen edistyminen erilaisissa elämäntilanteissa. **Opiskeluhoollossa painotetaan ennaltaehkäiseviä, osallistavia, ohjauksellisia ja esteettömiä toimintatapoja.**

Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma liitetään lastensuojelulain 12 §:n 1 momentissa tarkoitettuun kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan (1287/2013, 13§). Hyvinvointialueet tekevät valtuustokausittain alueellisen opiskeluhoitosuunnitelman, jolla

varmistetaan hyvinvointialueen vastuulla olevien opiskeluhoitopalveluiden järjestäminen (1287/2013, 13a§).

Tähän suunnitelmaan on koostettu opiskeluhoillon kokonaisuus, johon kuuluvat yhteisöllinen ja yksilöllinen opiskeluhoito sekä yhteistyö opiskelijoiden ja huoltajien kanssa. Hämeen ammatti-instituutilla (HAMI) on erillisinä suunnitelmina muut tähän kokonaisuuteen kuuluvat osa-alueet. Suunnitelman laatimisessa ovat mukana oppilaitoksen henkilöstö ja opiskelijat, opiskelijakunta HAMIS, opiskelijoiden huoltajat sekä yhteistyötahot. Suunnitelma laaditaan kolmeksi (3) vuodeksi kerrallaan ja sitä tarkastellaan vuosittain.

2. Opiskeluhuollon kokonaistarpeen arviointi ja käytettävissä olevat opiskeluhoitopalvelut

2.1 Arvio opiskeluhuollon kokonaistarpeesta

Hämeen ammatti-instituutissa opiskelee n. 700 opiskelijaa (tilanne alkuvuosi 2024), jotka suorittavat ammatillista perus-, ammatti-, erikoisammattitutkintoa tai tutkinnon osia.

Opiskelijamäärät jakaantuvat seuraavasti:

- Amatilliset perustutkinnot n. 350 opiskelijaa
- Ammattitutkinnot n. 120 opiskelijaa
- Erikoisammattitutkinnot n. 220 opiskelijaa

Erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden määrä on noin 30. Perustutkintoa suorittavia oppivelvollisia 15–18-vuotiaita opiskelijoita on noin 100.

2.2 Arvio käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista

HAMI toimii viidellä eri kampuksella: Hämeenlinnassa korkeakoulukeskuksessa, Sairiossa ja Evolla, Hattulassa Lepaalla ja Tammelassa Mustialassa. Toimipisteisiin (pois lukien Korkeakoulukeskus) on nimetty terveydenhoitaja, kuraattori ja psykologi. Lääkäripalvelut järjestetään kuntien terveysasemilla.

Opiskeluhoitosuunnitelmassa ilmoitetaan käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluiden resursseista opiskeluhuollon ammattilaisten (kuraattoreiden, psykologien, terveydenhoitajien ja koululääkärien) palvelut henkilötyövuosina. Suuntaa antavat resurssit koko HAMIn tasolla ovat:

- Terveydenhoitajat 0,3
- Kuraattori 0,34
- Psykologit 0,3

Opiskeluhuollon kokonaisuutta ja sen suunnittelua toteutetaan kolmen eri kokoonpanon toimesta (1287/2013, 14§):

- **Alueellisen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä**, johon kuuluu
 - oppilaitoksien edustajat
 - alaikäisten huoltajien edustajat
 - opiskelijoiden edustajat
 - opiskeluhuollon työntekijöiden edustajat
 - tarvittaessa muita yhteistyötahoja (1287/2013, 14a§))
- **HAMIn opiskeluhoitoryhmä**
 - Vastaa oppilaitoksen käytännön toteutuksen suunnittelusta ja kehittämisestä sekä opiskeluhuollon toteuttamisesta ja arvioinnista
 - Ryhmää johtaa HAMIn nimeämä edustaja (rehtori)
- **Yksilökohtainen monialainen asiantuntijaryhmä**
 - Vastaa yksittäisen opiskelijan tai tietyn opiskelijaryhmän tuen tarpeen selvittämisestä sekä opiskeluhuollon palveluiden järjestämiseen liittyvistä asioista
 - Asiantuntijaryhmän jäsenet voidaan nimetä vain opiskelijan tai hänen huoltajansa suostumuksella
 - Ryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön

Tämän lisäksi toimipisteissä voi kokoontua ns. opintojenseurantaryhmä (OSR), joka kartoittaa ryhmänohjaajan/vastuuopettajan toimesta opiskelijoiden opintojen tilannetta. Kokoontumisissa on mukana koordinoiva opinto-ohjaaja sekä toimipisteen oma opinto-ohjaaja. Mikäli kartoituksessa herää huoli opiskelijasta, voidaan asiaa käsitellä opiskeluhuollon näkökulmasta yksilökohtaisessa monialaisessa asiantuntijaryhmässä.

Opiskeluhuollon palveluihin kuuluu opiskeluterveydenhuolto sekä psykologi- ja

kuraattoripalvelut. Palveluiden järjestämisestä vastaa hyvinvointialue, jonka alueella oppilaitos sijaitsee (1287/2013, 9§).). Kaikki opiskeluhuollon toimijat tiedottavat opiskelijoita palveluistaan toimipisteittäin ja heidän yhteystietonsa ovat opiskelijoiden ja henkilöstön saatavilla. Psykologi- ja kuraattoripalveluiden tavoitteena on antaa opiskelun tukea ja ohjausta, edistää yhteistyötä opiskelijoiden perheiden ja läheisten kanssa sekä tukea opiskelijan oppimista, hyvinvointia ja

sosiaalisia/psykkisiä valmiuksia. Ammatti- ja erikoisammattitutkinto-opiskelijoilla ei ole oikeutta psykologi- ja kuraattoripalveluihin (1287/2013 1§).

Oppimisympäristöjen edellyttämät terveydelliset vaatimukset tulee huomioida opintoja suunniteltaessa. Opintojen alussa kartoitetaan myös opiskelijoiden osaamista ja tarpeen mukaan opiskelijoille voidaan tehdä erityisen tuen päätökset. Erityisen tuen päätös mahdollistaa opiskelijan tarvitsemat yksilölliset tukitoimet.

Opiskeluhuollon kokonaisuus on kartoitettu yhteistyössä hyvinvointialueen sekä muiden toimijoiden kanssa. Opiskeluhuollon yhteisöllisistä ja yksilöllistä toimista löytyy lisätietoja tämän suunnitelman muista luvuista.

3. Opiskelu- huollon kokonaisuus

Opiskeluhooltoon kuuluu yhteisöllisiä ja yksilöllisiä tekijöitä sekä tiivis yhteistyö opiskelijoiden ja heidän huoltajien kanssa. Nämä asiat on kuvattu tässä suunnitelmassa.

Kuva 1. Opiskeluhoollon kokonaisuus. (Opetushallitus, <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/opiskeluhoolto>)

Alla on lueteltu HAMIn erilliset materiaalit ja niiden sisältö lyhyesti. Nämä materiaalit ovat lakisääteisiä ja tukevat opiskelijan hyvinvointia ja opiskeluhoiltoa.

- **Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma**

Suunnitelmassa kuvataan tasa-arvoisen ja yhdenvertaisen opiskelun mahdollistaminen kaikille opiskelijoille. Opiskelijoille säännöllisesti teetetty tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysely ja siitä nousseet kehittämiskohteet ovat osa suunnitelmaa.

- **Päihteettömyyssuunnitelma**

Päihteiden käyttö ja päihteiden vaikutuksen alaisena oleminen oppilaitoksessa, koulutustilanteissa ja työelämässä järjestettävän koulutuksen jaksoilla on kielletty. HAMIn päihteettömyyssuunnitelmaan on kirjattu toimintaohjeet päihteiden käytön ennaltaehkäisystä, ongelmiin puuttumisesta sekä päihdeongelmaisen hoitoon ohjauksesta. Päihteettömyyssuunnitelman toimintaohjeet on laadittu yhteistyössä opiskeluterveydenhuollon kanssa.

- **Opiskelijan suojaaminen väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä**

Suunnitelmassa on otettu huomioon toimenpiteet ja vastuut, joilla opiskelijoita suojataan mm. kiusaamiselta ja syrjinnältä.

- **Kurinpitokeinojen käyttäminen ja niihin liittyvät menettelytavat**

Suunnitelmassa kuvataan, minkälaisia kurinpitokeinoja oppilaitoksella on sekä miten taataan kurinpitokeinojen ja menettelytapojen yhdenmukaisuus ja oikeudenmukaisuus.

- **Yleiset järjestyssäännöt sekä asuntolan järjestyssäännöt**

Järjestyssäännöt ovat oppilaitosyhteisön yhteisiä pelisääntöjä, joilla taataan opiskelijoiden ja henkilöstön turvallisuus.

- **Kriisisuunnitelma**

Kriisitilanteen oppilaitoksessa voi aiheuttaa esim. opiskelijan tai henkilöstöön kuuluvan kuolema; itsemurha, sen uhka tai yritys; onnettomuus tai tapaturma; väkivalta tai sen uhka.

Kriisin sattuessa oppilaitoksen johto vastaa kriiseihin varautumisesta ja tiedotuksesta. Kaikissa HAMIn toimipisteissä on erikseen nimetyt, HAMKin kanssa yhteiset kampuskohtaiset turvallisuusryhmät. Kriisin sattuessa on tärkeää, että oppilaitoksen henkilökunta luo rauhallisen ja turvallisen ilmapiirin ja keskustelee opiskelijan/ryhmän kanssa. Henkilökunta voi ottaa myös yhteyttä kuraattoriin, joka voi olla tukena keskusteluissa sekä järjestää tarvittaessa lisäapua. Henkilökunta voi ottaa yhteyttä myös

seurakunnan työntekijöihin kuten oppilaitospastoriin tai nuorisotyöntekijään, jotka voivat omalta osaltaan olla tukemassa opiskelijoita.

Konsernitason pelastus- ja turvallisuussuunnitelma kampuksittain:

<https://hamk.pelsu.fi/dokumentti/69507-kampusten-pelastus-ja-turvallisuussuunnitelmat/>

Kaikki nämä materiaalit ovat tärkeä osa opiskelijoiden turvallisuuden ja hyvinvoinnin takaamista. Materiaalit käydään henkilöstön ja opiskelijoiden kanssa läpi vuosittain ja ne ovat ko. ryhmien nähtävillä intrassa ja IMS:ssä (toiminnanohjausjärjestelmä).

4. Oppilaitosyhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhuollon edistämiseksi

Yhteisöllinen opiskeluhoito tarkoittaa toimia, joilla edistetään oppimista, hyvinvointia, terveyttä, sosiaalista vastuullisuutta, vuorovaikutusta ja osallisuutta. Yhteisöllisen opiskeluhoiton pääpaino on ennaltaehkäisevissä toiminnoissa.

Yhteisöllisen opiskeluhoitotyön sisältöalueita.

Kuva 2. Terveystieteiden tutkimuskeskus, Yhteisöllinen opiskeluhoito (<https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/sote-palvelut/opiskeluhoito/yhteisollinen-opiskeluhoito>)

4.1 HAMIn henkilöstön perehdytys ja osaamisen varmistaminen yhteisöllisessä työssä

Henkilöstön osaaminen varmistetaan henkilöstöinfojen/-päivien ja koulutusten kautta.

Yhteisöllisen työn merkitystä ennaltaehkäisevässä toiminnassa tuodaan esille myös mm.

yhteistyökumppaneiden puheenvuorojen avulla. Oppilaitosyhteisön hyvinvointiin liittyvät dokumentit ja työryhmien työskentely otetaan huomioon lukuvuosisuunnittelussa.

4.2 Opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa osallisuuden vahvistaminen

Opiskelijakunta HAMIS vahvistaa opiskelijoiden osallisuutta oppilaitoksen toiminnan kehittämisessä. Opiskelijakunta voi mm. järjestää keskustelutilaisuuksia ja tapahtumia sekä toimia linkkinä opiskelijoiden ja HAMIn henkilöstön välillä. Opiskelijakunta ottaa kantaa opiskelijoiden arkeen liittyviin asioihin ja mm. opiskeluhuollon järjestämiseen. Opiskelijoilla on mahdollisuus osallistua mm. ryhmäytymisen suunnitteluun ja toteuttamiseen. Ryhmäytyminen on tärkeä osa opiskelijoiden yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia. Opiskelijoiden huoltajilla on mahdollisuus osallistua opiskeluhuollon kehittämiseen ja huoltajille järjestetään tarvittavia tilaisuuksia tulla kuulluksi.

4.3 Moniammatillinen yhteistyö oppimisympäristöjen terveellisuuden, turvallisuuden sekä oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin tarkastamiskäytäntöjä varten

HAMIn opiskelijat kuuluvat opetuksen/TJK-jaksojen ja koulumatkojen aikana tapaturma- ja ryhmätapaturmavakuutuksen piiriin. Vakuutusturva ei kata opiskelijan asuntola- ja vapaa-ajantoimintaa. HAMIn oppimisympäristöjen terveellisyyttä ja turvallisuutta varmistetaan yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. HAMI on osa Hämeen ammattikorkeakoulua ja konsernin tasolla toimiva kriisi- ja turvallisuustyöryhmä, joka vastaa kriisi- ja turvallisuustyön kehittämisestä, ohjeistusten laatimisesta, viestinnän suunnittelusta, vastuuhenkilöiden kouluttamisesta sekä harjoitusten toteuttamisesta. Kriisi- ja turvallisuustyön toimintaohje on linkitettyä tämän suunnitelman alussa osana opiskeluhooltoon liittyvää materiaalistausta.

4.4 Yhteistyötavat nuorisotoimen, lastensuojelun, poliisin sekä muiden tarvittavien tahojen kanssa oppilaitosyhteisön tukemiseksi ja konsultaation järjestämiseksi sekä opiskeluhuollon kehittämiseksi

Yhteistyötä tehdään mm. peruskoulujen, muiden toisen asteen toimijoiden, korkeakoulujen, työelämän, seurakuntien, etsivän nuorisotyön, 4H-yhdistyksen ja moniammatillisen Ankkuri-tiimin

kanssa. HAMIn yhteistyöverkosto kokoontuu vuosittain keskustelemaan opiskeluhuollon kehittämisestä ja käytänteistä. Yhteistyöverkostossa on edustus kaikkien toimipisteiden opiskeluhuollon toimijoista. Verkoston kokouksiin osallistuu myös HAMIn Oppa-tiimi, joka koostuu toimipisteiden ammatillisista ja asuntolaohjaajista. HAMIn opiskeluhoitoryhmä vastaa kehittämisestä kokonaisuutena.

4.5 Oppilaitoskohtaisen opiskeluhoitoryhmän toimintatavat ja käytänteet

Oppilaitoskohtainen opiskeluhoitoryhmä suunnittelee, toteuttaa, kehittää ja arvioi opiskeluhuollon kokonaisuutta. Ryhmä kokoontuu kaksi kertaa lukuvuodessa (syksyllä ja keväällä).

Ryhmän muodostavat seuraavat henkilöt:

- rehtori
- koordinoiva opinto-ohjaaja / opinto-ohjaajien edustaja
- ryhmänohjaajien edustaja
- ammatillinen tai asuntolaohjaajan edustaja
- opintopalveluiden päällikkö (koollekutsuja)
- kuraattorit
- terveydenhoitajat
- opiskelijakunnan puheenjohtaja

Opinto-ohjaajat ja ammatilliset tai asuntolaohjaajat valitsevat keskuudestaan edustajan ryhmään.

Ryhmänohjaajien edustaja valitaan siltä koulutusosalta, mistä on vähiten muuta edustusta.

4.6 Työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen opiskelijan arjessa

HAMIn toimipisteissä järjestetään opiskelijoille erilaisia mahdollisuuksia liikunnan harrastamiseen. Harrastusmahdollisuudet painottuvat iltatoimintaan. Yhteistyön tärkeys ja merkitys HAMIS-opiskelijakunnan kanssa korostuu jatkossa. Oppituntien taukotoimintaa voidaan kehittää yhdessä opiskelijoiden kanssa. Työkykypassin osien suorittaminen on kytketty yhteisten tutkinnon osien opetukseen. Ammatillisten aineiden opetuksessa kiinnitetään huomiota työtapoihin ja asianmukaisiin varusteisiin sekä niiden merkitykseen työkyvyn ja työssä jaksamisen osalta. Nämä

asiat huomioidaan lukuvuosisuunnittelussa ja ne käydään läpi koko henkilöstön kanssa. Opiskelijoilla on mahdollisuus hakea sponsoria omaan harrastustoimintaan.

4.7 Tutkintokohtaiset terveydentilavaatimukset ja muut opintoihin liittyvät edellytykset

Tutkintokohtaisista terveydentilavaatimuksista tiedotetaan hakijoita HAMIn nettisivuilla, hakuinfoissa, tutkinnon perusteissa sekä erilaisissa koulutusmarkkinointitapahtumissa. Opintojen aikana terveydentilassa tapahtuvat muutokset käsitellään opiskelijan, ja tarvittaessa huoltajan, kanssa henkilökohtaisesti ja suunnitellaan tarvittavat toimenpiteet opintojen etenemisen varmistamiseksi.

4.8 Koulutukseen osallistumisen seuranta, poissaolojen ehkäiseminen ja niihin liittyvät toimenpiteet

Mikäli opiskelija ei osallistu opetukseen ja poissaolojen määrä kasvaa, saattaa taustalla olla opiskelijan elämäntilanteeseen tai oppimiseen liittyviä ongelmia. Opiskelijahallintajärjestelmä Olliin tallennetaan opiskelijoiden läsnäolotiedot. Poissaoloihin puuttuu ensisijaisesti opiskelijan oma ryhmänohjaaja/vastuupettaja. Myös muu henkilökunta on velvollinen ilmaisemaan huolensa opiskelijan ryhmänohjaajalle/vastuupettajalle. Alle 18-vuotiaan opiskelijan kohdalla tulee ottaa yhteyttä myös hänen huoltajaansa/huoltajiin. Keskusteluiden myötä tulee selvittää opiskelijan tarve esimerkiksi kuraattorin tai erityisen tuen tarpeen osalta. Poissaoloja pyritään ehkäisemään yhteisöllisyyden vahvistamisella.

4.9 Koulutuksen keskeytymistä ehkäisevät toimenpiteet

Merkittävä tekijä keskeytymistä ehkäisevänä toimenpiteenä on opiskelijoiden ryhmäytyminen ja oppilaitosyhteisön yhteisöllisyys. Opintojen alkaessa opiskelijoille järjestetään ryhmäytymistä ja tilaisuuksia tutustua toisiin ja HAMIn henkilöstöön. Asuntolaohjaajat järjestävät opiskelijoille koulupäivän jälkeen yhteistä ohjelmaa, jonka suunnittelussa opiskelijat voivat olla mukana. Säännölliset keskustelut oman ryhmänohjaajan/vastuupettajan ja ammatillisen ohjaajan kanssa lisäävät kommunikointia ja luottamusta, jolloin opiskelijan on helpompaa ottaa yhteyttä ja keskustella myös haastavista asioista.

4.10 Esteettömän oppimisympäristön turvaaminen ja tapaturmien ehkäiseminen

Esteettömyydellä taataan kaikille opiskelijoille yhdenmukaiset mahdollisuudet opintojen suorittamiseen. Esteettömyys tulee huomioida oppilaitoksen tiloissa, opetuksessa ja mm. oppimateriaaleissa. Tapaturmien ehkäisemisessä olennaisena osana on työturvallisuus. Työturvallisuudella ja perehdyttämisellä varmistetaan opiskelijoiden turvallisuus oppimisympäristöissä. Työturvallisuuskorttikoulutuksen suorittaminen on osa joidenkin tutkintojen suorittamista.

4.11 Opiskeluun liittyvien matkojen, kuljetusten ja odotusaikojen turvallisuutta koskevat ohjeet

Tarve matkoille tai kuljetuksille voi nousta esiin oppimisympäristöihin siirryttäessä tai opintomatkojen osalta. Kuljetukset voidaan hoitaa HAMIn henkilöstön, tilausliikennöitsijän tai julkisen liikenteen toimesta. Kuljettajana voi toimia myös täysi-ikäinen opiskelija tai opiskelijan huoltaja. Oppilaitoksen autoa voi kuljettaa opiskelija, jos hänellä on oppilaitoksen myöntämä ajolupa. Tällöin kyydissä olevilta alaikäisten opiskelijoiden huoltajilta tulee pyytää kirjallinen lupa kuljetuksen toteuttamiseen.

5. Toimenpiteet tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi (Yksilökohtainen opiskeluhoolto)

5.1 Yksilökohtaisen monialaisen asiantuntijaryhmän asettaminen sekä sen toimintatavat ja käytänteet

Yksilöllinen opiskelijahuollon monialainen asiantuntijaryhmä voidaan perustaa yksittäisen opiskelijan tai opiskelijaryhmän tuen tarpeen selvittämiseksi tai opiskeluhoollon palveluiden järjestämiseen. Ryhmään voidaan nimetä asiantuntijoita jäseneksi vain opiskelijan tai hänen huoltajansa suostumuksella. Asiantuntijaryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön.

(1287/2013, 14§)

5.2 Menettelytavat yksittäistä opiskelijaa koskevan asian käsittelyssä yksilökohtaisessa monialaisessa asiantuntijaryhmässä

Opiskelijan kirjallisella suostumuksella hänen asiansa käsittelyyn voi osallistua tarvittavia opiskeluhoollon toimijoita tai opiskelijan läheisiä (1287/2013, 19§). Yksilökohtainen monialainen asiantuntijaryhmä kokoontuu keskustelemaan opiskelijan opiskeluhoollon tarpeesta.

Asiantuntijaryhmän valitseman vastuuhenkilön tulee tehdä asian käsittelystä ja tarvittavien tukitoimien toteuttamisesta kirjaus opiskeluhooltokertomukseen (Olli-opiskelijahallintajärjestelmän Ohjaus ja tuki -kohta). Asian käsittelystä kirjataan ryhmän toimintatavoitteiden kannalta välttämättömät opiskelijaa koskevat tiedot. Myös muut asiantuntijaryhmän jäsenet voivat tehdä tällaisia kirjauksia esimerkiksi sovittujen tukitoimien toteuttamisesta salassapitovelvoitteiden estämättä. Asiantuntijaryhmän jäsenet eivät saa käyttää asian käsittelyn yhteydessä saamiaan salassa pidettäviä tietoja muuhun kuin opiskelijahuoltoon liittyvään tehtävään.

5.3 Opiskeluhooltokertomusten laatiminen ja säilytys

Opiskeluhooltokertomukset laaditaan ja säilytetään HAMIn opiskelijahallintajärjestelmässä (Ohjaus ja tuki -kohta). Opiskeluhooltokertomukset muodostavat rekisterin

opiskelijahallintajärjestelmään. Opiskeluhoitokisteriin tallennetut tiedot ovat salassa pidettäviä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n 1 momentin 30 kohdan mukaisesti. Tietoja ei saa luovuttaa henkilölle, joka ei osallistu opiskelijan yksilökohtaisen opiskeluhoillon suunnitteluun tai toteuttamiseen, ellei tähän ole opiskelijan tai hänen huoltajansa kirjallista suostumusta tai tiedon luovuttamiseen oikeuttavaa lain säännöstä (1287/2013, 22§)

Opiskeluhoitokertomus laaditaan jatkuvaan muotoon aikajärjestyksessä eteneväksi ja siihen tulee kirjata yksittäisen opiskelijan (1287/2013, 20§):

- asian aihe ja vireille panija
- opiskelijan tilanteen selvittämisen aikana toteutetut toimenpiteet
- yksilökohtaisen monialaisen asiantuntijaryhmän tekemät päätökset, päätösten toteuttamissuunnitelma sekä tukitoimien toteuttamisesta ja seurannasta vastaavat tahot
- toteutuneet tukitoimenpiteet
- kirjausten päivämäärä sekä kirjausten tekijä ja hänen ammatti- tai virka-asemansa

Opiskeluterveydenhuollon ammattihenkilöt (terveydenhoitajat, lääkärit) kirjaavat opiskelijan yksilötapaamiset potilaskertomukseen ja muihin potilasasiakirjoihin. Terveysthuollon kirjauksista säädetään potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 12 §:ssä sekä sen nojalla annetuissa säännöksissä. Potilaskertomusten ja -asiakirjojen järjestelmät ovat kuntien vastuulla. Opiskeluhoillon kuraattorit ja psykologit kirjaavat opiskelijan asiakastiedot ja yksilötapaamiset erilliseen asiakaskertomukseen (Aura-järjestelmä), joiden käsittelystä säädetään sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetussa laissa (812/2000). Opiskeluhoillon kuraattorin kirjaamisessa noudatetaan sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista annettua lakia (254/2015). Asiakaskertomusten säilytys on kunnan tai kaupungin vastuulla. (Asiakasrekisterin rekisterinpitäjä on 1.1.2023 alkaen palvelun järjestänyt hyvinvointialue (1287/2013, 21§).)

5.4 Yhteistyö opiskelijahuollon palveluiden kanssa henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman (HOKS) laadinnassa

Ryhmänohjaaja/vastuuolettaja laatii HOKSin opiskelijan ja alaikäisen opiskelijan osalta hänen huoltajansa kanssa. HOKSia päivitetään opintojen aikana. Opiskelijan yksilöidyllä kirjallisella

suostumuksella hänen asiansa käsittelyyn voi osallistua tarvittavia opiskeluhuollon yhteistyötahoja.

5.5 Terveystarkastusten ja muun opiskeluterveydenhuollon toteuttamisessa tarvittava yhteistyö

Terveystarkastusmahdollisuus tarjotaan aloittaville perustutkinto-opiskelijoille.

Opiskeluterveydenhuollon palveluiden järjestämisestä vastaa hyvinvointialue, joka nimeää kuhunkin HAMIn toimipisteeseen terveydenhoitajat.

5.6 Opiskelijoiden terveydentilan tai toimintakyvyn muutoksista johtuvien ja muiden ongelmien varhaista tunnistamista edistävät toimenpiteet

Opiskelijoita kannustetaan keskustelemaan matalalla kynnyksellä huolta aiheuttavista asioista henkilöstön kanssa. Terveystilan ja toimintakyvyn muutosten varhaista tunnistamista edesauttaa se, että henkilöstö ja opiskelijat oppivat tuntemaan toisensa hyvin. Henkilöstön osaaminen varmistetaan säännöllisillä koulutuksilla.

HAMIn henkilöstöllä on velvollisuus ottaa viipymättä yhteyttä opiskeluterveydenhuollon työntekijään tai psykologiin/kuraattoriin yhdessä opiskelijan kanssa, mikäli hän arvioi, että opiskelija tarvitsee opiskeluhuoltopalveluita. Jos yhteydenoton tekeminen ei ole mahdollista yhdessä opiskelijan kanssa, opiskelijalle on ilmoitettava yhteydenotosta ja tarjottava mahdollisuus keskustella asiasta. Opiskelijan huoltajalle/lailliselle edustajalle on ilmoitettava henkilöstön tekemästä yhteydenotosta opiskeluhuollon työntekijälle. (1.1.2023 1287/2013, 16§)

5.6 Opiskelijan sairauden vaatiman hoidon, erityisruokavalion tai lääkityksen järjestäminen oppilaitoksen työpäivän aikana

Erityisruokavalion tarpeesta opiskelija ilmoittaa toimipisteen keittiöhenkilökunnalle.

Henkilökohtaisesta lääkityksestä opiskelija vastaa itse.

5.7 Opiskeluterveydenhuollon sairaanhoitopalveluiden

järjestämistapa ja ohjaus niihin hakeutumiseksi

Kunta, jossa toimipiste sijaitsee, vastaa sairaanhoitopalveluista. Opiskeluhoollon terveydenhoitaja tai HAMIn henkilöstön edustaja ohjaa opiskelijan tarvittaessa sairaanhoitopalveluihin.

5.8 Tarvittava yhteistyö oppilaitoksen ulkopuolisten palvelujen ja yhteistyökumppaneiden kanssa (kuten erikoissairaanhoito, sosiaalitoimi, poliisi, nuorisotoimi)

Tapauskohtaisissa tilanteissa opiskeluhoollon tukitoimien toteuttamisessa saatetaan tarvita yhteistyötä eri toimijoiden kanssa. Terveydenhoitaja voi ohjata opiskelijan tarpeen mukaan jatkohoitoon. Erikoissairaanhoidon järjestäminen on kunnan/kaupungin vastuulla. Opiskelijan tarvitsema erikoissairaanhoito voidaan opiskeluaikana toteuttaa opiskelupaikkakunnalla (1326/2010).

Poliisin asiantuntija-apua voidaan pyytää poliisin toimialaan liittyvissä asioissa. Poliisin edustaja voidaan kutsua myös vierailemaan oppilaitoksessa esimerkiksi erilaisissa tapahtumissa tai koulutustilaisuuksissa. Poliisin edustaja osallistuu myös HAMIn yhteistyöverkoston toimintaan. Etsivä nuorisotyö ottaa yhteyttä alle 30-vuotiaaseen opiskelijaan, mikäli opiskelija on keskeyttänyt opintonsa eikä hän ole suorittanut toisen asteen tutkintoa. HAMIn edustaja toimittaa etsivän nuorisotyön työntekijälle tiedon opiskelijasta yhteistyössä kuraattorin kanssa.

5.9 Yhteistyö perusopetuksen, tutkintokoulutuksen, ammatilliseen koulutukseen valmentavien koulutusten, työpajatoiminnan, sekä sairaalaopetuksen yhteydessä sekä jatko-opintojen suunnittelussa

Yhteistyötä eri toimijoiden kanssa toteutetaan säännöllisesti esimerkiksi perusopetuksen kouluvierailuiden, koulutusyhteistyön sekä työpajatoiminnan vierailuiden kautta. HAMI kuuluu Välkky-yhteistyöverkoston, johon kuuluvat Kanta-Hämeen toisen asteen ammatilliset oppilaitokset ja Pirkanmaalta VAAO. HAMI tekee yhteistyötä tässä verkostossa mm. TUVA-koulutukseen liittyvissä asioissa. Opiskelijoiden jatko-opintojen suunnittelusta ja neuvonnasta

vastaa toimipisteen opinto-ohjaaja. Väyläopinnot mahdollistetaan HAMIn opiskelijoille yhteistyössä Hämeen ammattikorkeakoulun kanssa.

5.10 Opiskeluhuollon tuki ja ohjaus kurinpitörangaistusten tai opiskeluoikeuden peruuttamisen yhteydessä

Kurinpitörangaistuksiin liittyvistä menettelytavoista kerrotaan tarkemmin erillisessä suunnitelmassa. Opiskeluhuollon tavoitteena on tukea opiskelijaa ja opintojen etenemistä kurinpitörangaistusten aikana ja sen jälkeen. Opiskeluoikeuden peruuttamisen osalta opiskelijan tarve opiskeluhuollon palveluiden osalta selvitetään ja opiskelijalle tarjotaan myös opinto-ohjauksen palveluita, jotta opiskelija voi mahdollisuuksien mukaan hakeutua muihin opintoihin.

6 Yhteistyö opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa, HAMIn henkilöstön ja muiden opiskelijoiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa

6.1 Opiskeluhuollon yhteistyön johtaminen sekä eri tahojen välinen vuorovaikutus ja yhteistyö osana oppilaitoksen toimintakulttuurin kehittämistä

Opiskeluhoitoryhmän ja alueellisen opiskeluhoollon kehittämisryhmän lisäksi yhteistyötä kehitetään eri toimijoiden kanssa. Yhteistyötahoihin pidetään säännöllisesti yhteyttä ja heitä kutsutaan erilaisiin tilaisuuksiin. HAMIn henkilöstölle tiedotetaan eri toimijoiden tarjoamista palveluista ja henkilöstöllä on mahdollisuus vaikuttaa toiminnan kehittämiseen mm. erilaisten kyselyiden kautta.

6.2 Opiskelijan ja huoltajan osallisuus ja yhteistyö opiskeluhoollon suunnittelussa, kehittämisessä ja arvioinnissa

Opiskelijat ja huoltajat osallistuvat opiskeluhoollon kehittämiseen ja arviointiin. Opiskelijakunta ja -yhdistys osallistuvat yhteisöllisen opiskeluhoollon toteuttamiseen. Opiskeluhoollon suunnitelma laaditaan yhdessä HAMIn henkilöstön, opiskelijoiden ja huoltajien, yhteistyöverkoston ja opiskeluhoollon toimijoiden kanssa.

Koulutusalojen henkilökunta toteuttaa huoltajien yhteydenpitoa mm. tiedotteiden, sähköpostien ja puhelinkeskusteluiden avulla. Huoltajien tiedottamista tukevat myös mm. kotiväenillat ja muut koulutusalojen järjestämät tilaisuudet. Huoltajilla on pääsy opiskelijahallintajärjestelmään, jonka avulla heitä voidaan tiedottaa HAMIn yhteisistä asioista.

6.2 Opiskelijalle ja hänen huoltajalleen annettava tieto yksittäisen opiskelijan asioiden käsittelyyn liittyvistä lain edellyttämistä menettelytavoista ja tietojen käsittelystä

Mikäli opiskelija antaa kirjallisen luvan, hänen huoltajansa voidaan kutsua osalliseksi yksilökohtaisen opiskeluhuollon ja tukitoimien suunnitteluun. Kirjallinen lupa tulee tallentaa opiskelijahallintajärjestelmään.

6.3 Alaikäisen opiskelijan itsenäinen asema opiskeluhuollon asiakkaana

Opiskelijan omat toivomukset ja mielipiteet on otettava huomioon häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuissa hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muiden henkilökohtaisten edellytystensä mukaisesti. Alaikäinen ja muu vajaavaltainen voi, ottaen huomioon hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muut henkilökohtaiset ominaisuutensa sekä asian laatu, painavasta syystä kieltää huoltajaansa tai muuta laillista edustajaansa osallistumasta itseään koskevan opiskeluhuoltoasian käsittelyyn sekä antamasta itseään koskevia salassa pidettäviä opiskeluhuollon tietoja huoltajalleen tai muulle lailliselle edustajalleen, jollei se ole selvästi hänen etunsa vastaista. Huoltajalla ei ole oikeutta kieltää alaikäistä käyttämästä opiskeluhuollon palveluita. (1287/2013, 18§)

6.4 Yhteistyö ja suostumuksen hakeminen opiskelijalta ja tarvittaessa tämän huoltajalta yksilökohtaisessa opiskeluhuollossa

Opiskelijan asian käsittely yksilökohtaisessa monialaisessa asiantuntijaryhmässä edellyttää opiskelijan tai, jollei opiskelijalla ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajansa suostumukseen. Kirjallinen suostumus tallennetaan Olli-opiskelijahallintajärjestelmään Ohjaus ja tuki -kohtaan.

6.5 Käytänteet opiskelijan toiveiden huomioon ottamisessa koskien huoltajien kanssa tehtävää yhteistyötä

Opiskelijan omat toiveet ja mielipiteet on otettava huomioon myös huoltajien kanssa tehtävän yhteistyön osalta. Ryhmänohjaaja selvittää opiskelijan toiveet ja mielipiteet huoltajien kanssa tehtävästä yhteistyöstä.

6.6 Käytänteet opiskelijan itsenäisen aseman ja kehitystason arvioimiseksi opiskeluhuollon henkilöstöön kuuluvan sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilön toimesta

Arvion tekee opiskeluhuollon henkilöstöön kuuluva sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilö tarpeen vaatiessa.

7 Suunnitelman seuranta ja arviointi

Opiskeluhoitosuunnitelman toteutumista arvioidaan vuosittain HAMIn opiskeluhoitoryhmässä. Toteutumista arvioidaan myös yhteistyössä kunnan opetustoimen ja hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystoimen kanssa. Oppilaitos osallistuu ulkopuoliseen opiskeluhoitoa koskevaan arviointiin. (1287/2013, 25§)

Opiskeluhoillon toimijat tekevät myös itsearviointia omasta työstään. Arviointien pohjalta kehitetään toimintaa sekä oppilaitosyhteisön että yksilökohtaisen opiskeluhyvinvoinnin näkökulmasta. Arvioinnin pohjana käytetään opiskelijoille tehtävien kyselyjen tuloksia (esim. kouluterveyskysely, opiskelijoiden palautekyselyt) sekä henkilöstöltä, huoltajilta ja yhteistyökumppaneilta saatua palautetta.

Suunnitelma on voimassa kolme (3) vuotta. Päivittämisen jälkeen suunnitelma hyväksytään HAMIn johtoryhmässä. Suunnitelma lisätään opiskelijoiden intraan sekä HAMIn IMS-järjestelmään. Suunnitelma käydään vuosittain läpi sekä opiskelijoiden että henkilökunnan kanssa.

8 Lisätietoja

- Laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017:
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2017/20170531>
- Laki potilaan asemasta ja oikeuksista 785/1992:
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19920785>
- Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 812/2000:
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2000/20000812>
- Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013:
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2013/20131287#L1P6>
- Terveystieteiden huoltolaki 1326/2010: <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20101326>